

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 4 พ.ย. 2551	18	6321	5

ร้อยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๙

ประวัติพระธาตุหลวงจอมของ และไม้ศรีคำเมืองยอง

๖
ตัง

แต่เจ้าสุนันทะศรีตรัง เป็นลูกเจ้ากษัตริย์เชียงรุ่งได้ปราบข้ามิละ (ลัวะ) ได้ส่วยเมืองสิบลูกหลานมาได้สิบเอ็ดตนถึงมาพระยานราชมหาราช นางเทวีชื่อว่าศรีดา มีลูกชายชื่อว่าสุลังกะวุตติ กาลนั้นพระศรีสุทโธณะ

เมืองกบิลพัสดุ์ และพระนางศรีมหามายามีพระราชบุตร ชื่อเจ้าชายลิทัตตะกุมาร ได้บวชเป็นพระเจ้าได้ชวนอรหันดา เหิธมานมาทางอากาศพร้อมด้วยภิกษุ 500 คน มาถึงยอดจอมดอยได้เอาเกศา 4 เส้น อับบันณชิ ภิรมานนทด้วยระนิกรูชาติหลังว่าตนได้เป็นพ่อค้าเรือสำเภา 500 เล่ม ได้เสียเรือมาหล่มที่นี้ท้ายไปวันตกหัวไปวันออกได้มาเสียเงินค่าและชีวิตที่นี้พื้นดอยนี้มีหนองสระมีปลา قيمค่า 2 ตัวเท่าลำเรือ ปลาในค่า 2 ตัวเท่าผืนสาด ปลาซ่อนค่า 2 ตัวเท่าลำตาล แมงดาค่า 2 ตัวเท่าหมอนจัว (วัว) เขียนปอน (ปลาไหลเผือก) 2 ตัว เท่าลำพร้าว มีนาควัวหนึ่งชื่อเสนานคราชอยู่ได้น้ำมหินที่ตีนดอยปายหนเหนือตั้งณชิภิรมานนทก็ได้รับเอาเกศา 4 เส้นแล้วก็ไหว่นบสักการบูชาตลอดได้ถึงอรหันดาถึงเมื่อจักเสี่ยงอายุก็เอาเกศาใส่ในกะอูปไม้รวกแล้วเอาซ้อนกะอบจันเอาฝังไว้เหนือจอมดอยปายวันตกเอาไม้รวกปลูกปิดไว้ ปายวันออกเอาไม้ซางปลูกปิดไว้ปายหนได้เอาไม้ไร่ปลูกปิดไว้ปายหนเหนือเอาไม้ไคร้ปลูกปิดไว้

พระณชิก็ตั้งพระยานราชมหาราชไว้ ลวด

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ - 4 พ.ย. 2551	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6321	หน้า 5
------------------------------------	-------------------------	-------------	-----------------	-----------

นิพนพานไปถึงเมื่อพระพุทธเจ้ามีอายุได้ 80 นิพนพานที่เมืองกุสินาราเมื่อกระทำ
ฌาปนกิจวันนั้นมีพระอรหันตาดนหนึ่ง ชื่อสรภิกขุเข้ามานสมบัติฝากองไฟไป
ทอดเอาเกศาสุกตื้นผมน้ำมาก 4 เส้นกับดุกดัมหมัดก้าซ้ายเรียกชื่อว่า "อะชะกะ"
สะญองมาเหนือดอยมเหยงกณะ แล้วเอาเข้ามารวมกันไว้กับเกศาตบ 4 เส้นรวมเป็น
8 เส้นเรียกชื่อว่า "อฏฐริเกศา" มหาเถรจึงเข้าไปเมตตาดอกเลายังพระยานราสุ
มหาราชว่าเราเอาพระนิพนพานมาที่อปอ (พ่อ) ออกมหาราชแล พระยาเจ้าก็รับ
เอว่าสาธุดีและแล้วพระยาก็กมาแบ่งคะอุปแก้วใหญ่เท่าหมากตาลและคะอุปคำลูก
หนึ่งน้ำนํกมีพันชั้นและเอาอุปคำลูกหนึ่งน้ำนํกมีพันชั้น และเอาเกศาธาตุใส่
คะอุปไม้รวก ซ้อนเอาคะอุปแก้วคะอุปคำคะอุปจิ้นแล้วเอาแก้วแสงเงินคำควรค่า
แสนคำหนึ่งมาบูชาและเผดฝงไว้ถึงมาพุทธศักราชได้ 1945 จุฬศักราชได้ 764
ค.ศ.1402 กาลนั้นมีพระยาตนหนึ่งปรากฏได้ชื่อว่า "สุลลังกะวุตติ" อันเป็นสายเชื้อ
ราชวงศ์ของพระยานราสุมหาราชสืบมาหลายโคตรพระยามีอรหันตา 4 ตน ตน 1
ชื่ออานันตญาโณ ตนหนึ่งชื่อว่าอุปนันโต ตนหนึ่งชื่อโสภิต ตนหนึ่งชื่อสุภณณะ ได้
นำมายังพระธาตุ คือกระดูกหน้าแข้ง และกระดูกคอตินกัว กับธาตุย่อยดวงหนึ่ง
มารวมไว้แก่งจึงได้มาเมตตาดักชวนพระมาสูลกะวุตติสอป่าวชาวเมืองทั้งมวล

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 4 พ.ย. 2551	18	6321	5

ชวนกันมาก่อสร้างดวงพระธาตุขึ้นชุดลงลึก 12 ศอก
กว้าง 8 ศอก แล้วเอาผ้าสังฆาฏิมาปูไว้ก็เป็นอันหล้า
คำก็ชวนกันปอกไปเรื่อยเสียงถึงมากลางคืนพยานาค
ก็มาเนรมิตเทือกแก้วรองผ้าสังฆาฏิ พระยาอินทาก็
มาเนรมิตมณฑปหลังหนึ่งแล้วด้วยเหล็กเนรมิต
ตะอุบแก้วลูกหนึ่งไว้แล้วถึงรุ่งแจ้งมาพระยาสุลัง
กะวุดติก็ชวนคนบ้านคนเมืองมาเพื่อจกจุก่อพระธาตุ
ก็เอาเกศา 8 องค์กับธาดุดวงหนึ่ง และดุก้ามัดใส่
ตะอุบไม้รวกซ้อนตะอุบไม้จันทร์และตะอุบแก้ว
อะอุบคำ อะอุบเงิน ตะอุบเงิน แล้วเอาตั้งไว้ตรงกลาง
มณฑป พระยาพราหมณ์ก็มาเนรมิตฉัตรแก้วปกกลาง

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 4 พ.ย. 2554	18	6321	5

อรหันตาก็มาเนรมิตผางผ้าดิบเจาะบูชาไว้ 4 ทิศ บั๊อวดตราบ 5000 วสา
ท้าวจุลโลกบาลก็มาเนรมิตยนต์ตีบไว้ 4 ด้าน พยานาคก็มาเนรมิตอุโมงค์หินโกม
ไว้ อรหันตาก็ไปนำเอาหิน 4 ก้อนนำหนักคนร้อย 1 จึงได้แลก่อนแต่ป่าหิมาพาน
มาจุก่อพระยาอินทร์ก็ไปเอาดินอัดเมืองลังกามาจุก่อไว้ในคั่นเดียวก็แผวปาก
หม้อคว่ำหันแลถึงวันรุ่งเจ้าพระสุกกะวุฑฒิเป็นเจ้าเป็นประธาน พร้อมด้วยคน
เมืองมาจดก่อดั้งปากหม้อคว่ำขึ้นถึงยอดห้าแล จุก่อดั้งเดือนเจียงเป้งถึงเดือน 7
เป้งจึงแล้วแล ดังพระธาตุนั้นแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนหนึ่งไว้เก็บเกศา 8 เส้นและ
ดุกคำมีด 2 ส่วนนั้นแจกไปก่อไว้ หัวดอยยอยเมืองมี 7 ดวง คือจ้างเก้าปูเปียง
จอมป่าใหม่หัวฝ่ายดาวบล อ้อมแก้วบ้านเมืองสำเร็จแล้ว ก็เอาระดุกคอกแขง
และพระธาตุไปจุไว้ที่สบบยอง ป่องน้ำของคือปากของปายหน้าจึงได้ชื่อว่าธาตุแมว
สีตราบถึงบัดนี้แลแล้วก็มีมาสร้างแบ่งพระธาตุเชียงกุ่มมี 4 องค์ธาตุแลคือว่าดอย
ผางบถาหนูเหนือชัยวันออกแห่งพระธาตุหลวงและถัดนั้นยังมีเศรษฐีสองผัวเมีย
อยู่บ้านห้วยราดมาขอเอาพระธาตุ 4 องค์กับเกศา 2 เส้น ไปจุไว้ที่ธาตุปู่คำเมือง
อยู่ตราบถึงบัดนี้แลถึงเมื่อพระธาตุ 10 ดวงบวระมวลงแล้วมีพระยาสุกกะวุฑฒิเป็น
เจ้ากว่าหัวบ้านก่อนเมืองมี 28 เมืองพร้อมกันมาเล่นมหรสพตั้งเดือนเจียงเป้งถึง

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 4 พ.ย. 2551	18	6321	5

เดือน 7 เป็งจิ้งแล้วแล เมื่อปีพุทธศักราชได้ 1950 จุฬศักราช 769 ค.ศ.1407
 อรหันตาเจ้าทั้ง 4 เอาดินสอแก้วไปอธิษฐานตัดกิ่งไม้ศรีมหาโพธิ์อันพระพุทเจ้า
 ตรัสผญาในเมืองอินเดีย กิ่งปายวันออกมาปลูกเอาปายปลายปลูกลง หื้อเป็น
 เม่งเมืองปายที่ศวันออกช่วยหนเหนือแห่งพระธาตุหลวงจอมยองแล้วเอาไม้เดือต้น
 1 มาปลูกไว้เป็นคูไม้ศรีคำไกลประมาณร้อยชาวาวาปายวันตาไม้ศรีคำหันแลที่
 ปลูกไม้ศรีคำนั้นชื่อว่ายางกะเป็นดอนทรายน้ำแหลมที่ปลูกไม้เดือนั้นชื่อว่าหัว
 ดอนไฮจึงได้ชื่อว่า “บ้านเดือหนองไฮ” เพื่ออันแลตั้งแต่นั้นมาได้ 7 เดือน ปาย 7
 วันอรหันตาเจ้าตั้ง 4 คน ก็ลวดนิพนพานไปวันนั้นแล

ยามนั้นพระยาสุลกูวทมิและศรัทธาบ้านเมืองก็มาเลือกซากกระทำ
 ฌาปนกิจคือเผาไฟเสียแล้วก็เอาพระธาตุอรหันตาเจ้าทั้ง 4 คนจุกอเป็นเจดีย์ไว้
 ปายวันตกไกลประมาณ 120 วาแนวพระธาตุหันแล

ตั้งแต่สนันมาได้ 7 เดือนพญานาคตนชื่อเสนาคราชก็ขึ้นมาพักณ
 เรียบรอบพระธาตุ 3 รอบลวดกายเป็นส้อมห้วยลึกไป トラบถึงกาลบัดนี้แล ดัง
 ลูกพระยาสุลกูวทมิ 4 คนก็ลวดได้ออกบวชได้ถึงอรหันตาเลี้ยงจุนแลถ้า
 พระยาดนพอและนางเทวีตนแม็กตั้งอยู่ตามเขตอายุแห่งตนก็ได้ถึงโสดาตายก็ได้
 ไปเกิดขึ้นพรหมบุณแลดังพระยาอินทร์ก็อานัดหื้อเทวบุตร 4 ตน ตนหนึ่งชื่อสุรณ
 ตนหนึ่งชื่อมหินยัง ตนหนึ่งชื่อพิริวระ ตนหนึ่งชื่อลชะณะ หื้อดูแลมหาธาตุถึงกาล
 สะบัดนี้แล

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th